

Facebook Kafa Karıştırıyor

Tüm dünyada milyonlarca insan tarafından kullanılan Facebook insanların hayatında önemli bir yer tutuyor ve zaman zaman aldığı kararlar tepki toplayabiliyor. Facebook'ta öne çıkan haberleri editörler derliyordu. ABD başkanlık seçimlerinde öne çıkan haberlerde adaylardan birinin diğerine göre daha fazla yer alması gibi durumlar çok tepki toplayınca şirket haberlerin derlenmesinde insan etmenini devre dışı bırakma kararı aldı. Artık çok konuşulan haber özetleri insanlar tarafından yazılmıyor, makineler tarafından otomatik oluşturuluyor. Bu değişiklikten kısa bir süre sonra gerçek olmayan haberler liste başı olmaya başladı. Bu tür sahte haberler de tepki toplayınca editörler tarafından silinmeye başlandı. Tartışmalar devam etmekle birlikte öne çıkan haberlerin seçilmesinde insan etmeninin tümüyle devre dışı bırakılması en azından şimdilik zor görünüyor. Üstelik Facebook'un daha önemli sorunları da var. Facebook insanların platforma olan bağlılığını artırmak için arkadaş önerileri yapıyor. Yapılan öneriler bazen çok şaşırtıcı olabiliyor. Hatırlamak istemediğiniz eski patronunuzu ya da en son yıllar önce

görüştüğünüz birisini size arkadaş olarak önerebiliyor. Facebook'un nasıl olup da bu bağlantıları kurabildiği kullanıcılar için sinir bozucu bir muamma olsa da durum bazen daha da tehlikeli olabiliyor. Geçtiğimiz günlerde Facebook'u pek de sık kullanmayan bir psikiyatristin hastalarının Facebook tarafından birbirlerine arkadaş olarak önerilmesi tepki topladı. Asansörde karşılaştığı kişinin tam adını ve bazı Facebook bilgilerini hatırlayan bir hasta karşıdaki kişinin de aynı psikiyatriste gittiğini fark etmiş. Benzer durumlarla karşılaşan hastalar durumu psikiyatriste bildirmiş. Bulaşıcı hastalık taşıyan, şiddete ya da intihara eğilimi olan hastaların birbirine arkadaş olarak önerilmesinin ciddi sorunlara neden olabileceğini belirten psikiyatrist Facebook'a ulaşmaya çalışmış ancak henüz herhangi bir yanıt alamamış. Bu şekilde hastaların gizliliğinin de ihlal edilmiş olması işin diğer bir boyutu. E-posta listesini ya da iletişim listesini hiçbir zaman Facebook'ta paylaşmadığını söyleyen psikiyatrist nasıl olup da Facebook'un bu bilgilere ulaştığını bilemiyor. Facebook kişileri birbirine önermek için çok çeşitli yöntemler kullanabiliyor.

Arkadaşların arkadaşları gibi ilk akla gelen önerilerin ötesinde aynı kabloşuz ağdan Facebook'a bağlanmak, aynı yerlere sıkça gitmek, telefon listesinde ortak bir kişi olması arkadaş olarak önerilmek için yeterli olabiliyor. Facebook'ta aynı kişiyi arayan kişilerin birbirine arkadaş olarak önerildiği de biliniyor. Hiç tanımadığınız birisi sizi Facebook'ta aradığında Facebook o kişiyi size önerebiliyor. Daha önce Facebook tarafından satın alınan WhatsApp da kişiler arasında bağlantı kurmak için kullanılabilir. Ağustos ayında WhatsApp gizlilik ilkelerini değiştirdi. Artık WhatsApp kullanıcı bilgileri Facebook'la paylaşılacak. Bu bilgiler Facebook'ta size özel reklamların gösterilmesi gibi amaçlarla kullanılacak. WhatsApp veri paylaşımının engellenmesi için 30 gün süre tanıyor. Bu sürede veri paylaşımı iznini kaldırmadıysanız artık bilgileriniz Facebook'un size gösterilecek reklamları seçmesinde kullanılmaya başlanıyor ve bunu engelleyemiyorsunuz. Bu izni kaldırırsanız da bilgileriniz reklam amaçlı kullanılamasa bile Facebook'la paylaşılmaya devam edecek. Facebook bu bilgilerle, uygulamayı kullanım

şekliniz ve sıklığınız gibi hususları tespit edebilecek. Facebook kullanım şeklinizden ve WhatsApp iletişim ağınızdan elde edilen bilgiler birlikte kullanıldığında sizinle ilgili çok daha fazla bilgi verecektir. Örneğin WhatsApp'ta arkadaşlarınızla paylaştığınız konum bilgilerinden gittiğiniz yerler tespit edilebilir. Daha sonra o yerde bulunan mekân bilgilerinden sizin ilgi alanlarınız tespit edilebilir. Örneğin gizli haber kaynağı ile bir lokantada buluşan bir gazetecinin gittiği mekân, WhatsApp'tan elde edilen bilgilerle tespit edilip Facebook tarafından benzer ilgi alanına sahip iş arkadaşlarına önerilebilir. Sonuçta cep telefonundan hiç Facebook kullanmadığı halde bile WhatsApp ve Facebook tarafından birleştirilen bilgiler gazeteci ve kaynağı için sıkıntıya neden olabilir. Bu gibi bilgi çaprazlamaları kullanıcılar açısından işleri daha da içinden çıkılmaz hale getirecektir.